

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 28 februari 1919 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om lindring och förenkling av bestämmelserna i lagen angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot.

Närvarande: herrar Pettersson i Södertälje, Åkerman, Gezelius, Ingeström, greve Spens, Fagerlin, Edward Larson, Fant, Lindqvist i Kosta, Lindley, Hederstierna, Carlsson i Frosterud, Rehn, Leo och Svensson i Betingetorp.

Uti två likalydande, till första lagutskottet hänvisade motioner, nr 29 av herrar *Ingeström*, *Gullberg* och *Edward Larson* inom första kammaren och nr 121 av herr *Mossberg* inom andra kammaren, hava motionärerna hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t snarast täcktes utreda, i vad mån och på vad sätt lindring och förenkling av bestämmelserna i lagen angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot av den 2 juli 1915 må kunna åvägbringas.

Beträffande motionärernas motivering för ifrågavarande hemställen hänvisas till motionerna.

Utskottet.

Nu gällande lag angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot av den 2 juli 1915, som ersatt 1895 års lag i samma ämne, stadgar, att, sedan förordnande enligt § 74 regeringsformen meddelats om krigsmaktens ställande på krigsfot, ägare av krigs-

dugliga hästar och till krigsbruk tjänliga fordon skola vara skyldiga att, när så erfordras, till krigsbruk avstå desamma. Det antal hästar och fordon, som erfordras för krigsmaktens ställande på krigsfot, bestämmes av Konungen och fördelas likaledes av Konungen på de olika kommunerna. Sådan fördelning verkställes, vad hästarna angår, vart femte år eller oftare, därest så erfordras.

Inom varje kommun skall finnas en hästuttagningsnämnd, som har att redan under fredstid varje år uttaga de hästar och anspanssfordon, som skola inställas till mönstring, för den händelse krigsmakten under det följande året skulle ställas på krigsfot. Nämnden, som skall bestå av minst 3 och högst 5 ledamöter, tillsättes för fyra år i sänder. Av ledamöterna utses en, som skall vara ordförande, av Konungens befallningshavande samt de övriga jämte två suppleanter för dem av kommunens beslutande myndighet. Nämnden skall sammanträda så ofta göromålen det påkalla och i varje fall minst en gång årligen. Sedan uttagning av hästar och anspansspersedlar för året ägt rum, skola upprättas hästrulla och anspanssfordonsrulla, innehållande uppgift å de hästar och fordon, som uttagits, samt å deras ägare.

Uttagna hästar skola av nämnden besiktigas. Dylik besiktning skall så ordnas, att samtliga i den senast upprättade rullan upptagna hästar bliva besiktigade före utgången av nämndens tjänstgöringsperiod.

Nämndens ordförande åtnjuter av statsmedel dels gottgörelse för de honom genom uppdraget åsamkade kostnader, såsom skrivmaterialier, postporto och skrivarhjälp, dels traktamentsersättning under sammanträdes- och resedagar med fyra kronor om dagen, dels ock resekostnadsersättning. De valda ledamöterna åtnjuta däremot ej ersättning av statsmedel men kunna tilldelas ersättning av kommunens medel, därest dess beslutande myndighet så bestämmer.

Den omläggning av hästutskrivningsförfarandet, som genom införandet av regelbundet återkommande hästbesiktningar skedde år 1915, avsåg att bättre än det dittills tillämpade systemet bereda vederbörande en noggrann kännedom om tillgången inom riket på hästar, lämpliga till krigsbruk, och om deras beskaffenhet. Givetvis har nämnda förfarande medfört ökade kostnader för staten samt nya utgifter för kommunerna, och på sätt motionärerna påpekat, torde kostnaderna särskilt för de mindre kommunerna kunna bliva ganska kännbara. Möjligen torde det med nämnda besiktningar avsedda syftet kunna vinnas på ett enklare och för det allmänna mindre betungande sätt. Utskottet antager emellertid, att frågan

om behövligheten av att allt fortfarande bibehålla ifrågavarande föreskrifter kommer att bli prövad i sammanhang med den allmänna granskning av vårt försvarsväsende, som torde komma att företagas, och får därför hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 februari 1919.

På första lagutskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.